

2006. szeptember 28., csütörtök

P6_TA(2006)0389

A nők és a nemzetközi kereskedelem

Az Európai Parlament állásfoglalása a nők kilátásairól a nemzetközi kereskedelemben (2006/2009(INI))

Az Európai Parlament,

- tekintettel a nemek kérdésének a fejlesztési együttműködésbe való integrálásáról szóló, 1998. december 22-i 2836/98/EK tanácsi rendeletre ⁽¹⁾,
- tekintettel a nemek közötti esélyegyenlőségre vonatkozó közösségi keretstratégiához kapcsolódó cselekvési program létrehozásáról (2001–2005) szóló, 2000. december 20-i 2001/51/EK tanácsi határozatra ⁽²⁾, valamint annak munkaprogramjára,
- tekintettel a nőkkel szembeni megkülönböztetés minden formájának felszámolásáról szóló, 1979. évi ENSZ-egyezményre (CEDAW) és annak fakultatív jegyzőkönyvére,
- tekintettel a 4. Nőügyi Világkonferencia által 1995. szeptember 15-én Pekingben elfogadott nyilatkozatra és cselekvési programra,
- tekintettel a pekingi cselekvési program következő fázisáról és a pekingi cselekvési program felülvizsgálatáról és értékeléséről szóló, 2000. június 10-i ENSZ-határozatra, valamint a Közgyűlés 23. rendkívüli ülészakán elfogadott végleges dokumentumra,
- tekintettel a Bizottság „A vállalatok szociális felelőssége európai keretének előmozdítása” című, 2001. július 18-i zöld könyvére (COM(2001)0366),
- tekintettel a Bizottság „A növekedési és munkahely-teremtési partnerség megvalósítása: Európa mint kiválósági központ a vállalatok társadalmi felelőssége terén” című, 2006. március 22-i közleményére (COM(2006)0136),
- tekintettel a nemzetközi vállalatok és más üzleti vállalkozások emberi jogokkal kapcsolatos felelősségét szabályozó ENSZ-normákra, amelyeket 2003. augusztus 13-án fogadott el az ENSZ emberi jogok előmozdításáért és védelmezéséért felelős albizottsága,
- tekintettel a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (ILO) 1977. novemberi, a multinacionális vállalatokra és a szociálpolitikára vonatkozó alapelvekről szóló háromoldalú nyilatkozatára, valamint az OECD multinacionális vállalatokra vonatkozó iránymutatásaira,
- tekintettel a munka világára vonatkozó alapvető elvekről és jogokról szóló, 1998. június 18-i ILO nyilatkozatra, a bevándorló munkásoknak a gazdaságilag fejletlen országokban és területeken történő védelméről szóló, R100. számú ILO-ajánlásra, a foglalkoztatásból és foglalkozásból eredő hátrányos megkülönböztetésről szóló, R111. számú ILO-ajánlásra, a munkavállalóknak a munkahelyi légszennyeződés, a zaj és rezgés által okozott foglalkozási veszélyek elleni védelméről szóló, R156. számú ILO-ajánlásra, valamint az anyaság védelméről szóló ajánlás felülvizsgálatáról szóló, R191. számú ILO-ajánlásra,
- tekintettel az ENSZ 2000. szeptember 8-i millenniumi nyilatkozatára, valamint annak a 2005. szeptember 14–16. között rendezett 2005-ös globális csúcstalálkozón történt értékelésére és felülvizsgálatára,
- tekintettel az Európai Tanács 2004. december 16–17-i brüsszeli ülésének elnökségi következtetéseire, amelyek megerősítik az Európai Uniónak a millenniumi fejlesztési célok melletti teljes elkötelezettségét,

⁽¹⁾ HL L 354., 1998.12.30., 5. o.

⁽²⁾ HL L 17., 2001.1.19., 22. o.

2006. szeptember 28., csütörtök

- tekintettel az ENSZ Kereskedelmi és Fejlesztési Konferenciájának 2004. június 18-i, 11. közgyűlésén elfogadott São Paulo-i nyilatkozat szellemére,
 - tekintettel a globalizáció szociális dimenziójáról szóló, 2005. november 15-i állásfoglalására ⁽¹⁾,
 - tekintettel eljárási szabályzata 45. cikkére,
 - tekintettel a Nőjogi és Esélyegyenlőségi Bizottság jelentésére (A6-0254/2006),
- A. mivel a nemzetközi kereskedelem hozzájárulhat a nemek közötti esélyegyenlőség megvalósításához és a nők gazdasági, társadalmi és politikai szerepvállalásának előmozdításához mind a produktív, mind a reprodukzív szférában; mivel azonban a kereskedelem globalizációjának folyamata hozzájárult a munkahelyi viszonyok kevésbé formálissá válásához, a munkahelyek bizonytalanságának és a női munkanélküliségnek a növeléséhez több gazdasági ágazatban,
- B. mivel a világon szegénységben élő 1,3 milliárd ember 70%-a nő; mivel általában a nők több nehézség árán jutnak tanulási lehetőségekhez, tulajdonhoz, hitelhez és más, termeléshez kapcsolódó forrásokhoz és tényezőkhöz, valamint nehezebben juthatnak be a politikai döntéshozó szervezetekbe,
- C. mivel a nemek közti egyenlőtlenség, amely miatt a nők nem férnek hozzá ugyanolyan módon a termelőeszközökhöz és a piachoz, gátolja a növekedést, mert a nők összehasonlítva saját jövedelmük nagyobb részét áldozzák oktatásra, egészségügyi ellátásra és élelmiszerre, és mert a teljes társadalom gazdasági potenciálja emiatt nincs teljes mértékben kihasználva,
- D. mivel a kereskedelmi megállapodásoknak teljes mértékben be kell tartaniuk az emberi jogokat, a szociális és munkajogot érintő hatályos nemzetközi jogot és tiszteletben kell tartaniuk a fenntartható fejlődést célzó hatályos nemzetközi egyezményeket,
- E. mivel majdnem minden társadalomban a reprodukzív és háztartási felelőségeket, valamint a család fenntartását és a családtagokról való gondoskodást általában a nők alapvető feladatának tekintik, ezeket azonban nem ismerik el és nem díjazták kellőképpen,
- F. mivel, ha a piac liberalizációja nem veszi tekintetbe a kifejezetten a nemekhez kapcsolódó tényezőket, megerősödnek az olyan folyamatok, mint a bizonytalan munkakörök elnöiesedése, a nők kizsákmányolásának fokozódása és a szegénységben élő nők, beleértve a bevándorló nők megélhetési stratégiájának összeomlása,
- G. mivel a kereskedelem liberalizációja nagymértékben hozzájárult a nők feketegazdaságban betöltött növekvő szerepéhez,
- H. mivel az ILO meghatározása szerint a feketegazdaság a szerződés nélküli, a munkavállalói és szociális juttatásokat mellőző foglalkoztatáson alapszik, amely nem hivatalos vállalkozásokon belül és kívül is előfordul,
- I. mivel a nemzetközi migráció elnöiesedése nem kap megfelelő figyelmet; mivel a migráns munkavállalók gyakran nehézségekbe ütköznek, ha egyenlő munkafeltételeket akarnak kérni,
- J. mivel a WTO-n belül a szellemi tulajdonjogok kereskedelmi vonatkozásairól szóló egyezmény (TRIPS) megkötése olyannyira korlátozta a generikus gyógyszerekhez való hozzáférést, hogy 2005 decemberében Hongkongban megállapodás született a TRIPS módosításáról,
1. hangsúlyozza, hogy a kereskedelem liberalizációja más hatást fejt ki a nőkre és mást a férfiakra, és rámutat a nemek közötti esélyegyenlőség európai politikájának célja és a kereskedelem-, fejlesztési és segélypolitika céljai közötti koherencia szükségességére annak érdekében, hogy ezeken a politikaterületeken meg lehessen teremteni a férfiak és a nők közötti egyenlőséget; hangsúlyozza, hogy a gazdasági részvétel kulcsfontosságú a nők helyzetének erősítése és strukturális diszkriminációjuk felszámolása szempontjából, mivel jobb életkörülményeket eredményezne a nők és családjaik számára és elősegítené a nők fokozottabb részvételét a politikai életben és a társadalmi kohézió megerősítésében; ennek egyik célja a javak egyenlő megosztása, a jogegyenlőség és a nők gazdasági függetlenségének megteremtése;

⁽¹⁾ Elfogadott szövegek, P6_TA(2005)0427.

2006. szeptember 28., csütörtök

2. megállapítja, hogy – miközben sok nő is részesült a kereskedelem liberalizációjából és a közvetlen külföldi befektetésekből eredő előnyökből az ebből származó foglalkoztatási lehetőségeknek köszönhetően – a liberalizáció egyúttal elősegítette a munkahelyi viszonyok informálisá válását, a munkafeltételek romlását és a gazdaság számos ágazatában a munkahelyek elnőiesedését;
3. felhívja a Tanácsot és a Bizottságot, hogy tegyék elsődrendű feladattá a CEDAW-val kapcsolatos fenntartások megszüntetését és a fakultatív jegyzőkönyv összes partnerállam általi ratifikációját;
4. kéri a Bizottságot, hogy a nők jogaival és a nemzetközi kereskedelemmel kapcsolatos kérdésekben illetékes parlamenti bizottságok részére készítsen jelentést, amelyet a nőknek jutatott pénzügyi támogatást adományozó és a támogatásból részesülő szervezetek ellenjegyeznek, ezáltal bizonyítva, hogy a támogatás eljut a címzettekhez és nem az eredeti céloktól eltérően használják fel;
5. hangsúlyozza a nők kereskedelem liberalizációjából történő részesülésének lehetőségeit felmérő tanulmányok, és a rendszeres, nemenkénti felbontásban folytatott adatgyűjtés szükségességét a jelenlegi kereskedelempolitikák és a globális gazdasági intézetek nemek közötti esélyegyenlőséget figyelmen kívül hagyó szemléletének orvoslása érdekében; felhívja a Bizottságot, hogy nyújtson be a Parlamentnek éves jelentést ebben a tárgyban; emlékeztet arra, hogy a nemek közötti esélyegyenlőséget a kereskedelmi egyezmények Bizottság által jelenleg folytatott fenntarthatósági szempontú hatásvizsgálataiban minden esetben elemezni kell;
6. kéri a Bizottságot, hogy folytasson a nemek közötti esélyegyenlőséget felmérő hatásvizsgálatot, mielőtt harmadik országokkal kereskedelmi megállapodást ír alá, és hogy vezesse be tényleges feltételrendszer alkalmazását azokkal a harmadik országokkal szemben, amelyekben az emberi jogokat, különösen a nők jogait súlyosan megsértik;
7. kéri a Bizottságot, hogy a Kereskedelmi Főigazgatóságon belül hivatalosan teremtsen meg a kereskedelem és a nemek közötti esélyegyenlőség referatúráját, amelynek feladata többek között annak ellenőrzése, hogy az Európai Unióval kereskedelmi kapcsolatokat folytató országok tiszteletben tartják-e az emberi jogokat, elsősorban a nők jogait, és hogy aktívan lépjen fel az emberi jogok megsértésével szemben;
8. kéri a Bizottságot, hogy a nemek közötti esélyegyenlőség szempontjából elemezze a termelési és feldolgozási módszereket (a WTO meghatározása szerinti PPM-eket) abból a célból, hogy meg lehessen határozni a nemek közötti esélyegyenlőség elvét a CEDAW és az emberi jogi egyezmények szerint sértő PPM-eket, és hogy stratégiákat hozzanak létre a nemzetközi jogszabályok exportáló országok általi betartásának elősegítésére;
9. felhívja a Bizottságot annak biztosítására, hogy az uniós együttműködési politika keretében az EU-s piacokhoz való hozzáférést előmozdító programokból profitáló vállalatok ne járuljanak hozzá olyan gyakorlatok elterjedéséhez, mint az alkalmazottak, különösen a nők embertelen kizsákmányolása;
10. hangsúlyozza, hogy a hivatalos, illetve a feketegazdaságban történő foglalkoztatás előnyei számos tényezőtől függenek, így például a bérezéstől, a munkafeltételektől és a foglalkoztatás biztonságától, és hogy a nők továbbra sem részesülnek ezekből az előnyökből a hátrányos megkülönböztetés miatt; ezért felhívja a Bizottságot, hogy fejlessze együttműködési politikája keretében hozzon létre külön alapot a harmadik országokkal kötött jövőbeli kereskedelmi és együttműködési megállapodások részeként, hogy támogassa az érintett országokban élő nőket a hitelfelvételhez, az oktatáshoz és szakképzéshez történő hozzáférésük ösztönzésével a nem hivatalos munkavállalásban elfoglalt részarányuk csökkentése céljából; felhívja a Bizottságot, hogy készítsen a Parlament számára a támogatók és a támogatásból részesülők által ellenjegyzett beszámolót, ezáltal bizonyítva, hogy az egyedi finanszírozás nem tért el eredeti céljától;
11. felhívja a Tanácsot, a Bizottságot és a tagállamokat, hogy haladéktalanul vezessék be a megkülönböztetésmentesség és a nemek közötti esélyegyenlőség elvét az Európai Globalizációs Alkalmazkodási Alap gyakorlatába, és biztosítsák, hogy az alaphoz folyósított támogatás ne a társadalombiztosítási juttatások helyébe lépjen;
12. hangsúlyozza, hogy Európában a munkahelyek elvesztésének magas száma megerősíti az ipari szerkezetátalakítás erősödő tendenciáját; megállapítja, hogy a leginkább érintett ágazatok a feldolgozóipar, a szállítás, a távközlés és a pénzügyi szolgáltatások; kéri a Tanácsot, a Bizottságot és a tagállamokat, hogy az Európai Globalizációs Alkalmazkodási Alap keretében kellőképpen vegyék figyelembe a megkülönböztetésmentesség és a nemek közötti esélyegyenlőség elvét;

2006. szeptember 28., csütörtök

13. felhívja a Tanácsot, a Bizottságot és a tagállamokat annak biztosítására, hogy a nemek közötti esélyegyenlőség érvényesítése és az egyenlő esélyek szerepeljenek valamennyi európai alap céljai között; hangsúlyozza a férfiak és nők közötti esélyegyenlőség támogatásában és a diszkrimináció valamennyi formája elleni harcban elért haladásról adott tájékoztatás fontosságát;
14. megállapítja, hogy a munkahelyeknek, a foglalkoztatásnak és a tisztességes munkának egy mihamarább elfogadandó, kilencedik millenniumi fejlesztési cél témái között kellene szerepelniük, és felszólít az alapvető munkakörülményekre vonatkozó normák belefoglalására a többoldalú és kétoldalú kereskedelmi megállapodásokba, valamint a nemek közötti esélyegyenlőség elvének az összes millenniumi fejlesztési célba történő integrálására;
15. felhívja a figyelmet arra, hogy az alapvető szolgáltatásokhoz, úgymint a vízhez, az oktatáshoz, az egészségügyhöz és az energiához való egyetemes és megfizethető hozzáférés előfeltétele a nőket illető jogok megerősítésének; hangsúlyozza azonban, hogy a szolgáltatások kereskedelméről szóló általános egyezmény (GATS) keretén belül történő szolgáltatásliberalizáció csak akkor járulhat hozzá pozitív módon ehhez a célhoz, ha a nemzeti rugalmasságra és a politikai mozgásterre vonatkozó GATS-elveket szigorúan érvényre juttatják a jelenleg folyó kétoldalú és többoldalú tárgyalások során;
16. hangsúlyozza, hogy a TRIPS-egyezmény két évvel hatálybalépését követően felülvizsgálatot irányoz elő, amelyre még nem került sor, ezért sürgeti a fejlődő országok tekintetében történő végrehajtás költségeinek hatásvizsgálatán alapuló felülvizsgálat megkezdését;
17. felkéri a Bizottságot annak megvizsgálására, hogy a WTO 2005. decemberi hongkongi miniszteri konferenciáján a HIV/AIDS vírusellenes gyógyszerek kényszerengedélyezése tárgyában aláírt megállapodás végrehajtása ténylegesen javítja-e a gyógyszerekhez való hozzáfutást, és hogy ezen értékelés folyamán helyezzen hangsúlyt az esélyegyenlőségre;
18. felszólít a nemek közötti esélyegyenlőséget, a foglalkoztatás védelmét és előmozdítását, a szociális jólétet, a nők és férfiak jobb egészségi helyzetét és munkafeltételeit és a fenntartható fejlődést előmozdító nemzeti szabályozási intézkedések meghozatalára; rámutat a nemzeti rugalmasság és politikai mozgáster tiszteletben tartásának fontosságára minden kereskedelmi és fejlesztéspolitikai tárgyalás során; kéri annak biztosítását, hogy a fejlődő országoknak és a gyenge alapokon álló gazdaságoknak jogában állhasson megválasztani, hogy melyik szolgáltatási ágazatukat nyitják meg vagy mentesítik a piaci liberalizáció alól, illetve, hogy nyitnak-e meg ágazatot egyáltalán;
19. felhívja a Bizottságot, hogy a harmadik országokkal folytatott párbeszéd és együttműködés során szenteljen különös figyelmet az olyan jogi korlátozásokra, amelyek gátolják a nőket a termelőeszközökhöz – mint például a hitelhez, a földhöz való joghoz és a tőkéhez – való hozzáférést;
20. hangsúlyozza, hogy a nők által a mezőgazdasági családi termelésben betöltött fontos szerep miatt tiszteletben kell tartani a fejlődő országok jogát arra, hogy olyan agrárpolitikát dolgozzanak ki és hajtsanak végre, amely számukra függetlenséget biztosít az élelmiszer tekintetében, különös tekintettel a WTO keretében kötött mezőgazdasági megállapodásokra; rámutat a „mikrohitelek” mint a szegénység enyhítésének eszköze fontosságára; kéri a Bizottságot, hogy évente kétszer készítsen jelentést, amelyet az adományozó és a támogatásból részesülő szervezetek ellenjegyeznek, ezáltal bizonyítva, hogy a támogatás eljut a címzettekhez;
21. felhívja a Bizottságot és a Tanácsot, hogy segítsék a fejlődő országokat az egyes országok szükségleteihez igazodó és a fenntartható, a nemek közötti esélyegyenlőséget megvalósító gazdasági fejlődést célzó kereskedelempolitika kidolgozásának, tárgyalásának és végrehajtásának kezdeti fázisaiban; kéri, hogy minden segítségnyújtás során vegyék figyelembe a nemek közötti egyensúlyt;
22. úgy ítéli meg, hogy nemek szerinti hatásvizsgálatot kell lefolytatni a fejlődő országoknak nyújtandó támogatás tervezésének és költségvetése elkészítésének korai szakaszában; úgy ítéli meg, hogy ez lehetővé teszi a döntéshozók számára, hogy pontosabban becsüljék meg egy adott politika nőkre és férfiakra kifejtett hatását, és hogy megvizsgálják és összehasonlítsák a jelenlegi helyzetet és tendenciákat a javasolt politika várható eredményeivel; úgy véli, hogy az éves jelentésnek tartalmaznia kell a nemek szerinti hatásvizsgálat értékelését is;
23. üdvözli a norvég kormány azon döntését, amely új jogszabály életbe léptetésével előírta, hogy a részvénytársaságok igazgatótanácsában a nők képviseleti arányának 40%-osnak kell lennie;

2006. szeptember 28., csütörtök

24. kéri, hogy a „kereskedelemért cserébe támogatást” nyújtó („aid-for-trade”) programok kiegészítő finanszírozás igénybevételével a nemek közötti esélyegyenlőség és a fenntartható fejlődés előmozdítására is irányuljanak; hangsúlyozza, hogy a kereskedelemért cserébe nyújtott támogatásnak hozzá kellene járulnia a kereskedelmi tevékenység megkezdéséhez szükséges kínálatoldali kapacitás kiépítéséhez, és nem tehető függővé a támogatásban részesülő kormányok mezőgazdasági, ipari vagy szolgáltatási piaci liberalizációs terveitől;

25. rámutat a nemek közötti esélyegyenlőséget figyelembe vevő európai kereskedelempolitikai költségvetés-készítés fontosságára; felhívja a Bizottságot, a Tanácsot és a tagállamokat, hogy haladéktalanul kezdjék meg a nemek közötti esélyegyenlőséget figyelembe vevő költségvetés-készítés eszközének általános alkalmazását a költségvetési politika minden szintjén;

26. hangsúlyozza, hogy a gazdasági életben való részvétel fontos a nők önbizalmának és képességeinek megerősítéséhez és a közösségen belül elfoglalt helyzetük javításához; hangsúlyozza azt is, hogy a forrásokhoz való hozzáférés lehetővé teszi a nők számára egy olyan környezet kialakítását, ahol a szegény és alacsony jövedelmű nők vállalkozásokba kezdhetnek, javíthatnak életkörülményeiken, biztosíthatják családjaik megfelelő élelmezését és egészségét, nevelhetik gyermekeiket, erősíthetik az őket otthonukban és a közösségekben megillető tiszteletet, és részt vehetnek a politikai életben; hangsúlyozza, hogy a „mikrohitelekben” hatalmas lehetőségek rejlenek, és felbecsülhetetlen eszközt jelentenek a világ legszegényebb és leghátrányosabb helyzetű országaiban a szegénység elleni küzdelem során, az önállóság fellendítésében és a gazdasági tevékenység támogatásában;

27. kéri a tagállamokat, hogy tegyenek meg minden tőlük telhetőt annak biztosítása érdekében, hogy az esélyegyenlőséget figyelembe vegyék a világszintű kereskedelmi tárgyalások során; kéri továbbá a tagállamokat, hogy ösztönözzék a nőket olyan nemzetközi szervezetekben betöltendő állások megpályázására, mint a WTO, a Világbank, az IMF és az ILO, és hogy ennek során támogassák őket;

28. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a tagállamok és a csatlakozó államok kormányainak, nemzeti és regionális parlamentjeinek, valamint az Európa Tanácsnak.

P6_TA(2006)0390

A halászlásati ágazat gazdasági helyzetének javulása

Az Európai Parlament állásfoglalása a halászlásati iparág gazdasági helyzetének javításáról (2006/2110(INI))

Az Európai Parlament,

- tekintettel a Közös Halászlásati Politika 2002. decemberi felülvizsgálatára, különösen 2002. január 17-i állásfoglalására ⁽¹⁾ a Bizottság által 1998–1999-ben szervezett, a 2002 utáni közös halászlásati politika tárgyában tartott regionális gyűlésekről szóló bizottsági jelentésről,
- tekintettel az Európai Halászlásati Alapról szóló tanácsi rendeletre irányuló javaslattal kapcsolatos 2005. július 6-i jogalkotási állásfoglalására ⁽²⁾,
- tekintettel az Európai Halászlásati Alapról szóló 2006. július 27-i 1198/2006/EK tanácsi rendeletre ⁽³⁾,
- tekintettel a Bizottságnak az Európai Parlamenthez és a Tanácshoz intézett 2006. március 9-i, „A halászlásati iparág gazdasági helyzetének javításáról” című közleményére (COM(2006)0103),
- tekintettel a Halászlásati Bizottság által 2006. május 3-án szervezett, az üzemanyagárak európai halászlásati iparágra gyakorolt hatásairól szóló nyilvános meghallgatására,

⁽¹⁾ HL C 271. E, 2002.11.7., 401. o.

⁽²⁾ HL C 157. E, 2006.7.6., 324. o.

⁽³⁾ HL L 223., 2006.8.15., 1. o.